
Juridisch up to Date

2010-0048 - Juridisch up to Date 2010-08 d.d. 22-04-2010

Rubriek: Sociaal recht

(Geen) verjaring van de verplichting van pensioenuitvoerders tot het doen van uitkeringen

Inleiding

Het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch heeft op 16 maart 2010 geoordeeld dat de door een gepensioneerde werknemer ingestelde rechtsvorderingen met betrekking tot zijn pensioenrechten en -uitkeringen zijn **verjaard** (LJN: BL7922). Deze uitspraak wordt in dit artikel besproken. Met name wordt ingegaan op (de werking van) artikel 59 Pensioenwet (PW). In afwijking van gangbare vermogens- en verzekeringsrechtelijke verjaringsregels, stelt dat artikel dat rechtsvorderingen jegens de pensioenuitvoerder tot het doen van uitkeringen gedurende het leven van de pensioengerechtigde niet **verjaren**. Centraal daarbij staat de vraag wat moet worden verstaan onder (de verplichting tot) '*het doen van uitkeringen*'.

De uitspraak

De gepensioneerde vorderde in hoger beroep dat de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Bouwnijverheid (BPF Bouw) hem pensioenrechten zou toekennen over de periode 1957-2005 en aan hem de daarmee corresponderende uitkeringen zou doen. De gepensioneerde stelde dat hij gedurende de voornoemde periode fulltime werkzaam was in de bouw en, op grond van de verplichtstellingsbeschikking van BPF Bouw, recht had op volledige pensioenopbouw.

Om uiteenlopende redenen heeft BPF Bouw betwist dat de gepensioneerde de door hem gestelde pensioenrechten heeft opgebouwd (c.q. had moeten opbouwen). Onder andere betwistte BPF Bouw dat hij gedurende die periode fulltime in de bouw werkte. Medio 1996 had BPF Bouw ontdekt dat zij de gepensioneerde ten onrechte pensioenopbouw had toegekend over de periode vanaf 1984 tot en met mei 1996. In 1996 zou die opbouw door BPF Bouw ongedaan zijn gemaakt. BPF Bouw zou de gepensioneerde van die fout, en het herstel daarvan, op de hoogte hebben gebracht met haar brief van 8 mei 1996. In die brief stond ook een overzicht van de pensioenrechten die de gepensioneerde wel had opgebouwd tot 1996. De gepensioneerde heeft in rechte erkend dat hij deze brief ontvangen heeft. Gezien voorgaande brief, heeft BPF Bouw zich in deze procedure beroepen op **verjaring**.

Het Gerechtshof oordeelt dat de vordering, die betrekking heeft op de vraag of BPF Bouw de gevorderde pensioenopbouw had moeten vaststellen en toekennen, is **verjaard** op grond van artikel 3:307 BW (dan wel, artikel 3:310 BW). Deze vordering was volgens het Gerechtshof in ieder geval in mei 1996 opeisbaar als gevolg van de brief uit mei 1996. Op dat moment was de gepensioneerde ook bekend met het feit dat BPF Bouw haar verplichtingen niet nakwam. De gepensioneerde werknemer had dus binnen vijf jaar na mei 1996 zijn vordering moeten instellen. Dat had hij echter niet gedaan.

Tenslotte merkt het Gerechtshof op dat een beroep op artikel 59 PW de gepensioneerde niet kan baten. Volgens het Gerechtshof ziet dat artikel op de rechtsvordering tot het doen van een uitkering (gebaseerd op een bestaand recht op pensioen), en niet op een rechtsvordering tot het vaststellen en toekennen van rechten op pensioen. Aangezien de vordering omtrent de pensioenopbouw is **verjaard**, bestaat er ook **geen** verplichting (meer) van BPF Bouw om dienovereenkomstige uitkeringen te doen.

Commentaar

De verplichting van pensioenuitvoerders tot het doen van uitkeringen verjaart niet

Op een rechtsvordering aangaande pensioenen zijn in beginsel de normale vermogensrechtelijke verjaringsregels van toepassing. Afhankelijk van de kwalificatie van de rechtsvordering verjaart de rechtsvordering na 3 (bij vernietiging), 5 (bij nakoming of schadevergoeding) of 20 jaar (als uiterste termijn bij nakoming of schadevergoeding). Vgl. dienaangaande artikel 3:52 en titel 3.11 BW.

De Pensioenwet kent echter een afwijkend regime voor rechtsvorderingen tegen een pensioenuitvoerder tot het doen van een uitkering. Deze **rechtsvorderingen verjaren** niet gedurende de periode dat de pensioengerechtigde in leven is. Artikel 59 PW luidt: '*Een rechtsvordering tegen een pensioenuitvoerder tot het doen van een uitkering verjaart niet bij leven van de pensioengerechtigde.*'

De ratio van artikel 59 PW is dat een pensioengerechtigde jarenlang premies heeft betaald voor zijn pensioen. Het zou volgens de wetgever dan niet gepast zijn dat die pensioengerechtigde na verloop van tijd **geen** aanspraak meer zou kunnen maken op dat pensioen.

Een opvallende bepaling, aangezien een soortgelijke argumentatie net zo goed lijkt op te gaan voor bijvoorbeeld lijfrenten en koopsompolissen. Bij deze verzekeringsproducten geldt ook dat de gerechtigde jarenlang (of, bij een koopsompolis, ineens) premies heeft betaald. Omdat deze verzekeringsproducten niet kwalificeren als 'pensioen' in de zin van de Pensioenwet, is artikel 59 PW daar niet op van toepassing. De algemene verjaringsregels uit het verzekeringsrecht zijn hierop van toepassing. In het kort, deze **rechtsvorderingen verjaren** na drie jaar vanaf het moment waarop de gerechtigde met de opeisbaarheid van die vordering bekend is geworden (vgl. art. 7:942 BW).

De reden dat voor pensioen een afwijkend regime is gekozen, is dat bij lijfrenten en koopsompolissen de gerechtigde zelf, en dus op eigen initiatief, die verzekeringen afsluit. Die gerechtigde heeft zich, naar alle waarschijnlijkheid, dus op enig moment actief verdiept in deze producten. De kans dat die gerechtigde vervolgens de ingegane uitkering niet opvraagt, acht de wetgever niet groot. Bij pensioenen zou dat anders liggen. Veel werknemers nemen, in meer of mindere mate, verplicht deel aan een collectieve pensioenregeling. Deze werknemers hebben als gevolg daarvan weinig prikkels om zich te verdiepen in hun pensioenopbouw bij hun pensioenuitvoerder. Hun pensioenbewustzijn is doorgaans dan ook laag. Gezien dit beperkte bewustzijn, acht de wetgever de kans reëel dat deze werknemers hun pensioenuitkering niet opvragen na hun pensioneren.

Twee beperkingen van artikel 59 van de Pensioenwet

Artikel 59 PW kent twee beperkingen. Ten eerste ziet het artikel alleen op rechtsvorderingen tegen een pensioenuitvoerder (een pensioenfonds of verzekeraar) en dus niet op een vordering tegen een werkgever. Voor laatstgenoemde rechtsvorderingen blijven de algemene vermogensrechtelijke verjaringsregels gelden.

De tweede beperking van artikel 59 PW wordt treffend geïllustreerd door de uitspraak van het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch. Het Gerechtshof stelt terecht dat dit artikel alleen betrekking heeft op rechtsvorderingen tot het doen van een uitkering. Het gaat hierbij om de verplichting van een pensioenuitvoerder tot het (periodiek) betalen van pensioen(rechten) na pensioneren. Het betreft dus niet de vraag of de pensioenuitvoerder op enig moment verplicht is bepaalde pensioenrechten toe te kennen. Daar ziet artikel 59 PW niet op. Geschillen dienaangaande kunnen bijvoorbeeld gaan over (i) het moment dat een pensioengerechtigde pensioen is gaan opbouwen, (ii) het in enig jaar toe te passen opbouwpercentage of (iii) zoals in de onderhavige uitspraak, de periode dat iemand fulltime werkte. Al deze geschilpunten hebben betrekking op de omvang - en bestaan van - een pensioenrecht. Op die geschillen zijn de algemene vermogensrechtelijke verjaringsregels van toepassing (ongeacht of de pensioengerechtigde dat geschil met de pensioenuitvoerder of de werkgever heeft). Artikel 59 PW ziet daarentegen op de **verjaring** van de plicht van de uitvoerder tot het betalen van die pensioenrechten (waarbij dus **geen** discussie (meer) bestaat over de vraag over het bestaan (van de omvang) van die pensioenrechten). Alvorens een rechtsvordering in te stellen, moet een pensioengerechtigde dus duidelijk voor ogen hebben waarop zijn rechtsvordering betrekking heeft.

Auteur(s): mr. T. Huijg, Houtthoff Buruma, Amsterdam

© Euroforum Uitgeverij BV NL